

Ke komplexní zkoušce z dějin 20. století se mohou studenti zapsat po udělení zápočtů z jednotlivých absolvovaných seminářů a splnění dalších studijním programem stanovených povinností:

- sepsání **seminární práce v rozsahu 10 textu** se všemi formálními náležitostmi. Téma práce si studenti vyberou a zpracují u vyučujícího jednoho ze zvolených seminářů, s nímž se současně dohodnou na termínu odevzdání a posouzení práce. Práci je třeba odevzdat a mít schválenou příslušným vyučujícím před termínem komplexní zkoušky. (řeší se formou samostatného předmětu)

- studenti **jednooborové historie (samostatný studijní program)** navíc zpracují za stejných podmínek **esej v rozsahu 5 stran textu**.

Ke zkoušce je nutno předložit seznam prostudované literatury.

Tematické okruhy ke komplexní zkoušce z dějin 20. století:

zkouška z dějin 20. století:

Jednooborová historie má 3 otázky: A, B, C.

Dvouoborová historie (MAIOR nebo MINOR) má 2 otázky: B, C, (bez té "tematicky globálnější" A)

Studenti Archivnictví a ti co mají dějiny 20. století jako "vedlejší" předmět, mají jen otázky z obálky z československých dějin (C)

A 1 Totalitní a autoritativní režimy jako způsob řešení problémů společnosti 20. století

A 2 Demokratizační proces a demokracie ve 20. století

A 3 Nacionalismus jako zdroj konfliktů a krizí meziválečného a poválečného světa

A 4 Rasismus a antisemitismus v teorii a praxi 20. století

A 5 Náboženství a církve v moderním světě

A 6 Migrace ve 20. století jako problém i pozitivní jev

A 7 Věda a technika ve službách pokroku i moci

A 8 Kultura jako prostředek reflexe bouřlivého 20. století

A 9 Média - jeden ze symbolů moderní civilizace

A 10 Fenomén masovosti a globalizace ve 20. století (ekonomika, ideologie, kultura, životní styl)

B 1 Charakteristika první světové války

(její příčiny, tvorba Bismarckova systému od 1871, systém aliancí, koloniální potíže, Balkán, soupeření Velké Británie a Německa atd.)

B 2 Důsledky první světové války

(14 bodů prezidenta Wilsona, tvorba Versaillského systému, mírové smlouvy s jednotlivými centrálními mocnostmi, územní změny v Evropě, územní změny ve světě atd.)

B 3 Mezinárodní vztahy v meziválečném období

(fungování Společnosti národů, odzbrojovací konference, zajištění bezpečnosti v Evropě, sblížení Německa a SSSR, atd.)

B 4 Příčiny druhé světové války

(nástup fašismu a nacismu, jejich charakteristika, zahraniční politika a expanzionismus, invaze do Mandžuska, Habeše, občanská válka ve Španělsku, anšlus Rakouska atd.)

B 5 Politický a vojenský průběh druhé světové války

(Formování Osy, Pakt Ribbentrop-Molotov, napadení Polska, Blitzkrieg, bitva o Británii, severní Afrika, operace Barbarossa, napadení Pearl Harboru, formování spojenců atd.)

B 6 Důsledky druhé světové války

(nejdůležitější konference a dokumenty: Atlantická charta, Casablanca, Káhira, Teherán, Moskva, Jalta a Postupim, zakládání OSN atd.)

B 7 Charakteristika mezinárodních vztahů ve 2. polovině čtyřicátých a v průběhu padesátých let

(počátek studené války, rozdělení Evropy, Stalinovy požadavky, Churchill ve Fultonu, Dlouhý telegram, Trumanova doktrína, Marshallův plán, rok 1953 – nástup Chruščova a Eisenhowera, vytváření evropských struktur, blokáda Berlína, vznik NATO atd.)

B 8 Charakteristika mezinárodních vztahů v šedesátých a sedmdesátých letech

(druhá Berlínská krize, Karibská raketová krize, jaderná strategie Kennedyho administrativy a nová doktrína, nástup Brežněva v Sovětském svazu, revoluční rok 1968 ve světě, Nixon, Ostpolitik, Detente atd.)

B 9 Charakteristika mezinárodních vztahů v osmdesátých letech a na počátku let devadesátých

(Reaganova doktrína, invaze do Afghánistánu, koroze Sovětského svazu a jeho satelitů, Polsko 1980, Gorbačovovy reformy, rozpad Sovětského svazu a sovětského bloku, rozpad Jugoslávie, sjednocení Německa, rozšiřování a proměny Evropské unie)

B 10 Charakteristika základních ekonomických jevů v meziválečném období

(příčiny velké hospodářské krize v roce 1929, Hooverova politika, rozšíření ekonomické krize do celého světa, dopady krize – hospodářské i společenské, hledání východisek z krize, Franklin Delano Roosevelt a jeho New Deal atd.)

B 11 Charakteristika základních ekonomických jevů v době po druhé světové válce

(vytvoření systému v Bretton Woods a jeho charakteristika, základní mezinárodní ekonomické instituce a dohody – IMF, GATT atd., proměny ekonomiky za Nixona, evropská stagflace, ropné šoky 1973 a 1979, základní charakteristika ekonomických principů komunistických diktatur, atd.)

B 12 Základní vývojové rysy Spojených států amerických ve 20. století

B 13 Základní vývojové rysy komunistického Ruska (SSSR) ve 20. století

B 14 Základní vývojové rysy Německa ve 20. století

B 15 Základní vývojové rysy Francie ve 20. století

B 16 Základní vývojové rysy Velké Británie ve 20. století

B 17 Základní vývojové rysy Japonska ve 20. století

B 18 Základní vývojové rysy Číny ve 20. století

B 19 Základní problémy vývoje na Blízkém a Středním východě

(Sykes-Picotova dohoda, dopady první světové války na tento region, zřízení státu Izrael, první arabsko-izraelská válka, Suezská krize, Šestidenní válka, Jom kipur, opotřebovací válka, Írán, Afghánistán, Egypt atd.)

B 20 Proces dekolonizace ve světě

(Atlantická charta, dekolonizační požadavky v dokumentech Spojenců o poválečném uspořádání světa, dekolonizace v Asii, význam roku 1960 – deklarace OSN a rok Afriky, dva odlišné přístupy: Velká Británie a Francie, specifika dekolonizace portugalských kolonií, charakteristika tzv. rozvojových zemí atd.)

Poznámka: u otázek B12 – B 18 si studenti samostatně zvolí 2-3 dílčí problémy k vlastní charakteristice

C 1 Vznik samostatného československého státu

(historické okolnosti vzniku ČSR, koncepce státu a její zahraničně politické souvislosti, činnost československé zahraniční akce, situace na domácí politické scéně v průběhu první světové války, význam legií pro vznik ČSR, proces utváření definitivní podoby státu – připojení nových území, stanovení státních hranic, otázka mezinárodního uznání)

C 2 Češi a Slováci ve společném státě

(koncepce národního státu Čechů a Slováků a jeho realita v životě první republiky, historické, hospodářské a duchovní rozdíly mezi jednotlivými částmi státu, naplňování myšlenky čechoslovakismu, požadavky autonomie ve slovenském politickém programu, hledání řešení česko-slovenské otázky po 2. světové válce a její vyústění ve federaci, zánik Československa a vznik samostatné České a Slovenské republiky)

C 3 Podkarpatská Rus součástí Československé republiky

(proces přičlenění, státoprávní postavení Podkarpatska, hospodářská, národnostní a náboženská charakteristika, důvody poválečného připojení k Sovětskému svazu)

C 4 Národnostní a náboženská struktura meziválečného Československa

(postavení národnostních menšin v ČSR, otázka přijetí nové státoprávní reality ze strany německého obyvatelstva a jeho postoje ke státu, postavení církví ve společnosti, vztah státu a církve)

C 5 Politický systém první republiky

(proces jeho utváření, politické strany a jejich místo v politickém systému státu, československá parlamentní demokracie - její opory, přednosti a slabiny, osobnost T.G.Masaryka)

C 6 Koncepce československé zahraniční politiky mezi válkami

(mezinárodní postavení ČSR, úsilí o zajištění bezpečnosti a obranyschopnosti státu, role Edvarda Beneše v tomto procesu)

C 7 Stěžejní otázky vnitřní politiky Československa ve dvacátých letech

C 8 Nesnáze československé demokracie ve třicátých letech a pokusy o jejich řešení

C 9 Charakteristika hospodářského a sociálního vývoje ČSR

(úroveň československého hospodářství v meziválečném období, jeho hlavní úkoly po vzniku ČSR, charakteristika hlavních odvětví československé ekonomiky, průběh a následky hospodářské krize 30.let)

C 10 Kultura, věda a školství meziválečného Československa

C 11 Období druhé republiky

(územní a politické důsledky Mnichova, hlavní změny na politické scéně, odraz krize v životě české a slovenské společnosti, politický a správní vývoj v oblastech odtržených po Mnichovu – zejména v Říšské župě sudetské)

C 12 České země za nacistické okupace

(charakteristika okupačního a protektorátního režimu, represe vůči civilnímu obyvatelstvu, formy domácího odboje, všední život v protektorátu, problematika kolaborace)

C 13 Úsilí o obnovení samostatného československého státu

(proces utváření československé exilové vlády, její mezinárodněpolitické aktivity, činnost zahraničního odboje)

C 14 Slovensko v období samostatné Slovenské republiky (1939-1945)

(politický systém a režim slovenského státu, jeho mezinárodní postavení a zahraniční politika)

C 15 Československo v poválečné Evropě (1945-1948)

(mocenskopolitické změny, řešení národnostní otázky, podstata lidově demokratického režimu, Národní fronta a její krize, únorové události 1948 a jejich důsledky)

C 16 Československo jako součást východního bloku

(mezinárodně politické, vnitropolitické, vojenské a hospodářské důsledky)

C 17 Padesátá léta - období utváření komunistického monopolu moci

(charakteristika politického systému a mocenských struktur, proměny ekonomických vztahů a struktury národního hospodářství, problematika masové nezákonnosti a politických procesů, příčiny a důsledky společenských krizí 50. let)

C 18 Podstata a problémy československé společenské reformy šedesátých let

(změny společenského klimatu a jejich odraz v politické sféře, problémy československé ekonomiky a pokusy o její reformu, podstata Pražského jara, vojenská intervence v srpnu 1968 a její důsledky pro další vývoj naší společnosti)

C 19 Proces normalizace a její dopad na stav československé společnosti sedmdesátých a osmdesátých let, cesta k obnovení demokracie

C 20 Věda a kultura v Československu v období po 2. světové válce